

Az egyéni vállalkozók átalányadózásának alapvető szabályai

Az egyéni vállalkozók a vállalkozói tevékenységből származó jövedelmük kiszámítása és az azzal összefüggő adókötelezettségek meghatározása során a kisadózó vállalkozók tételes adóján (új kata) kívül többféle adózási mód közül választhatnak, ezek az átalányadózás és a vállalkozói személyi jövedelemadó. Az átalányadózás bizonyos szempontok alapján, például a jövedelem és az adókötelezettség kiszámításának szabályait, az adminisztrációs kötelezettségeket figyelembe véve, előnyösebb lehet a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályainak alkalmazásához képest.

Ebben a tájékoztatóban az átalányadózás alapvető szabályait ismertetjük. A szabályok ismerete azok számára is fontos lehet, akik az új kata szabályait nem alkalmazhatják.

Tartalom

1. Ki választhatja az átalányadózást?	1
2. Meddig alkalmazható az átalányadózás?	2
3. Hogy kell megállapítani a jövedelmet?	3
4. Adóelőleg-fizetés, adófizetés, személyijövedelemadó-bevallás	4
5. Nyilvántartás	6
6. Járulék, és szociális hozzájárulási adó	6

1. Ki választhatja az átalányadózást?

Az egyéni vállalkozó az adóév egészére választhat átalányadózást, ha az átalányadózás megkezdését közvetlenül megelőző adóévben a vállalkozói bevétele nem haladta meg **az éves minimálbér tízszeresét**, vagyis a 2021. évi vállalkozói bevétele nem haladta meg a **20 088 000** forintot.¹

Ettől eltérően az az egyéni vállalkozó, akinek a vállalkozói tevékenysége az adóév egészében kizárólag **kiskereskedelmi tevékenység**,² akkor választhat átalányadózást, ha az átalányadózást közvetlenül megelőző adóévben vállalkozói bevétele nem haladta meg **az éves minimálbér ötszörösét**, azaz a 2021. évi vállalkozói bevétele nem haladta meg a **100 440 000** forintot.³

Ezt a rendelkezést nem kell alkalmazni azon egyéni vállalkozók esetében, akik 2022. augusztus 31-én a régi kata⁴ alanyai, és 2022. szeptember 1-től az átalányadózást választják.

¹ Sza tv. 50. § (1) bekezdés a) pontja.

² A kereskedelmi tevékenység végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet szerinti kiskereskedelmi tevékenység.

³ Sza tv. 50. § (4) bekezdése.

⁴ A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (Katr.)

A **tevékenységét év közben kezdő** egyéni vállalkozót is megilleti az átalányadózás választásának joga. A kezdő egyéni vállalkozó a NAV-hoz történő bejelentkezés során a **Webes Ügysegéden** keresztül jelentheti be, hogy adókötelezettségeit az átalányadózás szabályai szerint kívánja teljesíteni.

Az is dönthet az átalányadózás mellett, aki 2022. augusztus 31-én a régi kata alanya és nem választhatja az új kata szerinti adózást, mert tevékenysége alapján nem az Evecstv. szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban van bejegyezve (például az egyéni ügyvéd).

Az átalányadózás annak is kedvező lehet, aki 2022. augusztus 31-én a régi kata alanya és az új kata szabályait nem kívánja alkalmazni, például azért, mert kifizetőkkel szokott szerződést kötni.

Az új kata szerinti adóalanyiság választására nem jogosult, vagy azt nem választó, 2022. augusztus 31-én a régi katát alkalmazó egyéni vállalkozó az átalányadózás választását a 2022. adóévre vonatkozóan 2022. október 31-éig jelentheti be.

A már tevékenységet folytató egyéni vállalkozó az átalányadózás szabályainak alkalmazását a **22T101E** adatlapon jelentheti be a NAV-hoz.

Ha az új kata szerinti adóalanyiság választására nem jogosult vagy azt nem választó, **2022. augusztus 31-én a régi katát alkalmazó egyéni vállalkozó** 2022. szeptember 1-jétől az átalányadózást választja, akkor is **jogosult az átalányadózás alkalmazására, ha a régi kata alanyiságát megelőzően átalányadózó volt és az átalányadózás megszűnésének (megszüntetésének) évét követően még nem telt el négy adóév.**⁵

2. Meddig alkalmazható az átalányadózás?

Az átalányadózás szabályai addig alkalmazhatók, amíg az adóévben az egyéni vállalkozó vállalkozói bevétele

- **az éves minimálbér tízszeresét, azaz a 24 millió forintot,**
- **a kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó bevétele az éves minimálbér ötvenszeresét, azaz a 120 millió forintot**
nem haladja meg.⁶

Figyelem! A tevékenységét év közben kezdő vagy megszüntető egyéni vállalkozó esetében a bevételi értékhatárokat időarányosan kell figyelembe venni!

⁵ Az egyes egyszerűsített köztelherviselést lehetővé tévő rendelkezések alkalmazásáról szóló 297/2022. (VIII. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. §-a.

⁶ Szja tv. 50. § (1) bekezdés c) pontja és 52. § (1) bekezdés a) pontja.

Ha az új kata szerinti adóalanyiságot nem választó, **2022. augusztus 31-én a régi kátát alkalmazó egyéni vállalkozó 2022. szeptember 1-jétől az átalányadózást választja**, akkor **addig alkalmazhatja az átalányadózást, amíg 2022. augusztus 31-ét követően a 2022. évben megszerzett vállalkozói bevétele nem haladja meg az átalányadózás alkalmazására vonatkozó bevételi értékhatár harmadát, vagyis 8 millió forintot.**⁷

A jogszabály vagy nemzetközi szerződés alapján folyósított **támogatás összege** ezeket a **bevételi értékhatárokat megemeli**, de a költségek fedezetére, fejlesztési célra folyósított támogatás összege nem számít vállalkozói bevételnek. Az utóbbi támogatásokkal összefüggő adókötelezettségeket az önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályok szerint kell teljesíteni.

Az átalányadózás kizárólag az egyéni vállalkozói **tevékenység egészére választható**.

A tevékenységet folytató egyéni vállalkozó az átalányadózás következő adóévre történő megszüntetéséről **az előző évre benyújtott személyijövedelemadó-bevallásban nyilatkozhat**. Ez a nyilatkozat visszavonásig érvényes.

Megszűnik az átalányadózásra való jogosultság, ha az egyéni vállalkozó terhére a NAV számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztásáért mulasztási bírságot állapított meg. Ilyenkor az átalányadózásra való jogosultság megszűnésének időpontja a határozat véglegessé válásának napja.⁸

Ha az átalányadózó egyéni vállalkozó **megszünteti az átalányadózást**, vagy az arra való jogosultsága megszűnik, ismételten átalányadózást – a feltételek fennállása esetén is – csak akkor választhat, ha a megszűnés (megszüntetés) évét követően legalább 4 adóév eltelt. Ez a szabály vonatkozik arra is, aki a jövedelem átalányban történő megállapítása helyett a kátát választotta.

3. Hogy kell megállapítani a jövedelmet?

Az átalányban megállapított jövedelem kiszámításakor a **vállalkozói bevételt⁹ kell alapul venni**, amelyet a vállalkozói tevékenységhez kapcsolódó kedvezményekkel nem lehet csökkenteni. A bevételből a jövedelem az egyes tevékenységek szerint különböző mértékben, **meghatározott költséghányad** (költségátalány) levonásával állapítható meg.

A költséghányad megállapításánál nem a bejelentett tevékenység az irányadó, hanem az, hogy mely tevékenységből származott bevétele az egyéni vállalkozónak. Ez az általa kiállított bizonylat alapján állapítható meg.

⁷ Korm. rendelet 2. §-a.

⁸ Szja tv. 55. §.

⁹ Vállalkozói bevétel az Szja tv. 4. és 10. számú melléklete szerinti bevétel.

Az egyes tevékenységekhez kapcsolódó költséghányadok:¹⁰

	Az egyéni vállalkozó tevékenységének típusa	A vállalkozói bevételből levonható költséghányad
1.	A 2-3. pontba nem tartozó bármely tevékenység	40%
2.	Az Szja tv. 53. § (2) bekezdésében meghatározott ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység, vagy kizárólag a (2) bekezdésben meghatározott és a c) pont szerinti kiskereskedelmi tevékenység (pl. építőipari szolgáltatás, fodrászat, szépségápolás, gépjármű-, számítógép-, háztartásicikk-javítás, vendéglátó tevékenység)	80%
3.	Kizárólag kiskereskedelmi tevékenység	90%

Ha az egyéni vállalkozó tevékenysége év közben úgy változik, hogy a korábban alkalmazottnál alacsonyabb költséghányad alkalmazására lett jogosult, akkor a változást megelőzően keletkezett bevételeire is csak az utóbbit alkalmazhatja.

Adómentes az átalányadózó egyéni vállalkozó e tevékenységéből származó, **átalányban megállapított jövedelmének az éves minimálbér felét meg nem haladó része.**¹¹

Így tehát nem kell adót fizetnie az átalányadózó egyéni vállalkozónak, ha az átalányban megállapított jövedelme 2022-ben nem haladja meg az 1 200 000 forintot. **Ha az egyéni vállalkozó év közben tér át az átalányadózásra, az adómentes jövedelmet nem kell arányosítani, akkor is az 1 200 000 forintos határral számolhat.**

Az átalányban megállapított jövedelem adóköteles része **az összevont adóalapba tartozik.**

Az átalányadózás időszaka alatt elszámoltnak kell tekinteni az összes költséget és az erre az időszakra jutó értékcsökkenési leírást is, továbbá az elhatárolt veszteség évenkénti 20-20%-át is elszámoltnak kell tekinteni.

Például, ha egy grafikai tervezéssel foglalkozó egyéni vállalkozó 2022. szeptember 1-jétől áttér az átalányadózásra, és év végéig 7 000 000 forint vállalkozói bevétele keletkezik, akkor az átalányban megállapított jövedelme 4 200 000 forint, mivel 40%-os költséghányadot vonhat le a bevételéből.

A 4 200 000 forint átalányban megállapított jövedelemből 1 200 000 forint adómentes, tehát a 3 000 000 forint 15%-át, azaz 450 000 forintot kell személyi jövedelemadóként megfizetnie.

4. Adóelőleg-fizetés, adófizetés, személyijövedelemadó-bevallás

¹⁰ Szja tv. 53. §.

¹¹ Szja tv. 1. számú melléklet 4.48. pontja.

Az átalányadózó egyéni vállalkozónak **nem kell adóelőleget megállapítania**, amíg az **átalányban megállapított jövedelme az adóévben nem haladja meg az éves minimálbér felét, azaz 2022-ben az 1 200 000 forintot.**¹²

Ha az adóelőleg-alap meghaladja az 1 200 000 forintot, akkor az **adóelőleget csak az ezt meghaladó adóelőleg-alap után kell megfizetni.**

Az előző példánál maradva, ha a grafikai tervezéssel foglalkozó egyéni vállalkozó 2022. szeptember 1-jétől áttér az átalányadózásra és 2022. szeptember 30-áig 2 500 000 forint, majd 2022. december 31-éig további 4 500 000 forint vállalkozói bevétele keletkezik, akkor a harmadik és a negyedik negyedévben fizetendő adóelőleget a következőképpen kell megállapítania:

A harmadik negyedévben az átalányban megállapított jövedelme a 40%-os költséghányad alkalmazásával 1 500 000 forint. Tekintettel arra, hogy ez 300 000 forinttal több, mint 1 200 000 forint, ezért ebben a negyedévben 45 000 forint adóelőleget kell fizetnie.

A negyedik negyedévben az átalányban megállapított jövedelme 2 700 000 forint, így a fizetendő adóelőleg 405 000 forint (2 700 000 forint x 15%).

Az átalányadózó egyéni vállalkozó az összevont adóalap részét képező adóköteles átalányban megállapított jövedelemből – a feltételek megléte esetén – négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezményét, 25 év alatti fiatalok kedvezményét, személyi kedvezményt, első házások kedvezményét, családi **kedvezményt érvényesíthet.**

A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult, biztosított átalányadózó egyéni vállalkozó családi járulékkedvezményt¹³ vehet igénybe, melynek havi összegét a **2258-as havi járulékbevallásban** kell bevallania.

Az egyéni vállalkozói tevékenységgel összefüggő **adóelőleget negyedévente, a negyedévet követő hó 12-éig kell megfizetni.** A személyijövedelemadó-bevallásában negyedéves bontásban kell szerepeltetni a megfizetett adóelőleget.

A személyijövedelemadó-bevallási határidő az adóévet követő év május 20-a. A NAV a nyilvántartásaiban szereplő adatok alapján az egyéni vállalkozóknak is elkészíti az adóbevallási tervezetet, melyet az egyéni vállalkozónak ki kell egészítenie a vállalkozói jövedelmének és az azzal összefüggő adókötelezettségeinek megállapításához szükséges adatokkal.

Kivétel, ha az egyéni vállalkozó a vállalkozási tevékenységét az adóév egészében szüneteltette és ezzel összefüggésben bevallási kötelezettség nem terheli. Aki a tevékenységét megszünteti, annak is az éves adóbevallás benyújtásakor kell számot adnia az egyéni vállalkozásból származó jövedelméről.

¹² Szja tv. 47. § (4a) bekezdés.

¹³ Tbj. 34. §-a és 80. §-a.

5. Nyilvántartás

Az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozó – ha áfalevonási jogát nem érvényesíti – **csak bevételi nyilvántartást vezet** (a pénztárkönyv bevételi adatait vezeti).

Ha az átalányadózásra jogosultság az adóévben bármely ok miatt megszűnik, a részletes bevételi és költségnyilvántartást, illetőleg pénztárkönyvvezetést, valamint a szükséges részletező nyilvántartások vezetését haladéktalanul meg kell kezdeni. Ilyen esetben az átalányadózás időszaka alatt keletkezett költségeket a nyilvántartásba egy összegben be kell jegyezni, mert az átalányadózásra való jogosultság az adóév elejéig visszamenőlegesen szűnik meg, vagyis az egyéni vállalkozó a teljes adóévre a vállalkozói személyi jövedelemadó szabályai szerint adózik.

Az átalányadózó egyéni vállalkozónak a bevétel megszerzése érdekében felmerült kiadásairól szóló számlákat és más bizonylatokat az adó utólagos megállapításához való jog elévüléséig meg kell őriznie.

6. Járulék-, és szociális hozzájárulási adó

A járulék- és szociális hozzájárulásiadó-fizetési kötelezettség megállapítása során első lépésként meg kell határozni az átalányadózó egyéni vállalkozó társadalombiztosítási szempontból releváns „státuszát”, melynek megfelelően az egyéni vállalkozó tevékenységét végezheti:

- főfoglalkozásuként
- heti 36 órás munkaviszony / nappali tagozatos tanulmányok folytatása mellett, vagy
- nyugdíjasként

Emellett figyelemmel kell lenni a járulékalap meghatározása során az átalányban megállapított jövedelem adómentes összegére (2022. évben 1 200 000 forint) is.

6. 1. Főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozó

A főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozó a 18,5 % társadalombiztosítási járulékot (a továbbiakban: tb-járulékot) az átalányban megállapított szja-köteles jövedelem után fizeti meg, de havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum után.

A 13% szociális hozzájárulási adót pedig az átalányban megállapított szja-köteles jövedelem után kell megfizetnie, de havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-a után.

Egyéni vállalkozó esetében a minimálbér a tárgyhónap első napján, a teljes munkaidőre érvényes minimálbér (2022-ben ez az összeg havi 200 000 forint), ha pedig az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimum havi összege (2022-ben havi 260 000 forint).

Például egy étel házhozszállítási tevékenységet végző egyéni vállalkozónak a havi 200 000 forint összegű minimálbér, egy kozmetikusnak viszont a havi 260 000 forint összegű garantált bérminimum figyelembevételével kell számolnia.

Amíg tehát az egyéni vállalkozónak az átalányban megállapított jövedelme az adóévben nem haladja meg az adómentes jövedelemrész összegét, azaz az 1 200 000 forintot, addig a tb-járulékot havonta a minimálbér/garantált bérminimum, a szociális hozzájárulási adót pedig havonta a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-a után kell megfizetnie. Ez azt jelenti, hogy nem mentesül a járulék- és szociális hozzájárulásiadó-fizetés alól abban a hónapban sem, amikor kizárólag adómentes átalányban megállapított jövedelmet szerzett. Ez alól kivétel az az eset, ha az egyéni vállalkozó a hónap egészében úgynevezett kieső idővel rendelkezik (például egész hónapban táppénzben, gyesben, gyedben részesül). Ebben az esetben ugyanis nem kell járulékot és szociális hozzájárulási adót fizetnie a minimum járulék- és szociális hozzájárulásiadóalap után, mivel a tárgyhónapban megszerzett jövedelme adómentes.

Ha viszont az átalányban megállapított jövedelme meghaladja az 1 200 000 forintot, akkor vizsgálni kell, hogy a tárgyhavi jövedelem eléri-e a tb-járulék szempontjából a minimálbér/garantált bérminimumot, szociális hozzájárulási adó szempontjából pedig a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-át. Ha meghaladja, akkor a tb-járulék és a szociális hozzájárulási adó alapja a ténylegesen megszerzett átalányban megállapított jövedelem.

A tb-járulékot és a szociális hozzájárulási adót az '58-as bevallásban kell bevallani és megfizetni a tárgyhót követő hónap 12. napjáig.

Példa a járulék és szocho számítására

A példabeli esetben az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége középfokú iskolai végzettséget igényel.

Időszak 2022	Átalány- ban meg- állapított jövedelem	Adó- mentes összeg 1 200 000	Kieső idő (táppénz)	Tb- járulék alapja	Fizetendő tb-járulék 18,5%	Szocho alapja	Szocho 13%
január	0	0	1-31-ig	0	0	0	0
február	20 000	20 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025
március	180 000	180 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025
április	100 000	100 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025

május	0	0	-	260 000	48 100	292 500	38 025
június	100 000	100 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025
július	0	0	-	260 000	48 100	292 500	38 025
augusztus	200 000	200 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025
szeptember	0	0	-	260 000	48 100	292 500	38 025
október	200 000	200 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025
november	100 000	100 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025
december	300 000	300 000	-	260 000	48 100	292 500	38 025

6.2. Heti 36 órás munkaviszony vagy tanulmányok folytatása mellett tevékenységet végző átalányadózó egyéni vállalkozó

Ha az átalányadózó egyéni vállalkozó e tevékenységét heti 36 órás munkaviszony, illetve tanulmányok folytatása mellett végzi, akkor a 18,5% tb-járulék és a 13% szociális hozzájárulási adó alapja a tárgy hónapban ténylegesen megszerzett szja-köteles, átalányban megállapított jövedelem.

Amíg tehát az adóévben az egyéni vállalkozó átalányban megállapított jövedelme nem haladja meg az 1 200 000 forintot, nem kell tb-járulékot és szociális hozzájárulási adót fizetnie, de '58-as bevallást ekkor is be kell nyújtania a tárgyhót követő hónap 12-éig, mert a biztosítási jogviszonyára tekintettel adatszolgáltatási kötelezettsége van.

Ha az egyéni vállalkozó átalányban megállapított jövedelme meghaladja az adómentes jövedelemrészt, azaz az 1 200 000 forintot, akkor a tb-járulékot és a szociális hozzájárulási adót a tárgy hónapban megszerzett átalányban megállapított jövedelme után fizeti meg, szintén a tárgyhót követő hónap 12-éig.

Példa a járulék és szocho számítására

Időszak 2022	Átalányban meg- állapított jövedelem	Adó- mentes összeg 1 200 000	Kieső idő	Tb- járulék alapja	Fizetendő tb-járulék 18,5%	Szocho alapja	Szocho 13%
január	300 000	300 000	-	0	0	0	0
február	200 000	200 000	-	0	0	0	0
március	180 000	180 000	-	0	0	0	0
április	1 000 000	520 000	-	480 000	88 800	480 000	62 400
május	0	-	-	0	0	0	0

június	50 000	-	-	50 000	9 250	50 000	6 500
július	0	-	-	0	0	0	0
augusztus	0	-	-	0	0	0	0
szeptember	0	-	-	0	0	0	0
október	250 000	-	-	250 000	46 250	250 000	32 500
november	0	-	-	0	0	0	0
december	2 000 000	-	-	2 000 000	370 000	2 000 000	260 000

6. 3. Nyugdíjas átalányadózó egyéni vállalkozó

A nyugdíjasnak minősülő átalányadózó egyéni vállalkozó nem fizet sem tb-járulékot, sem szociális hozzájárulási adót, és '58-as bevallást sem kell benyújtania.

Az egyéni vállalkozók szja- és járulékkötelezettségéről további információkat olvashat a [3. számú információs füzetben](#)

Nemzeti Adó- és Vámhivatal